«Yashil laboratoriya»

— fan haftaligi ochilishi ssenariysi

Biologiya — fan kechasi, haftalik va bellashuv

butun maktab, 5–11-sinf o‘quvchilari uchun

Davomiyligi: 45 daqiqa atrofida

Bu ssenariy biologiya haftaligining ochilishi bo‘lib, 45 daqiqa atrofida o‘tadi. Hafta xaritasi, kichik sinfga lupa topshirish marosimi, o‘simlik qismlari topishmoqlari, «Sog‘lom likopcha» va «To‘g‘ri yoki noto‘g‘ri?» o‘yinlari bor.

Agar ssenariy foydali bo‘lsa, uni hamkasblaringiz bilan o‘qituvchilar guruhlarida ham ulashing. Bayram va tadbirlar uchun yana ko‘plab ssenariylarni baxtiyor.uz saytidan topishingiz mumkin.

Shu to‘plam sahifasi: https://baxtiyor.uz/biologiya-ssenariy/

«Senariylar to‘plami» bo‘limi: https://baxtiyor.uz/oqituvchilar-uchun-hamma-narsa/senariylar-to-plami/

«Yashil laboratoriya» — fan haftaligi ochilishi ssenariysi

MAQSAD

Biologiya fan haftaligini tantanali va amaliy ochish; o‘quvchilarni hafta davomida kuzatish, tajriba va sog‘lom turmush tarzi tadbirlariga jalb etish; o‘simliklar tuzilishi va to‘g‘ri ovqatlanish asoslarini o‘yin orqali eslatish.

ISHTIROKCHILAR

Ikki boshlovchi, maktab rahbariyati, biologiya o‘qituvchilari, ko‘rgazma mualliflari, she‘r o‘quvchilar, yuqori va kichik sinf vakillari (lupa topshirish marosimi uchun).

JIHOZLAR

Maktab hovlisi yoki akt zali, «Yashil laboratoriya» yozuvi, o‘quvchilar tayyorlagan gerbariylar, hujayra va o‘simlik maketlari ko‘rgazmasi, hafta rejasining slaydi yoki varag‘i, lupa (kattalashtiruvchi shisha) va kuzatuv daftari, «Sog‘lom likopcha» o‘yini uchun oziq-ovqat kartochkalari (meva, sabzavot, don, baliq, sut, shuningdek shirin gazli ichimlik va chips), oddiy yorliqlar.

TADBIR REJASI

Ochilish va tabrik — 6 daqiqa. «Hafta xaritasi» — 6 daqiqa. «Lupa topshirig‘i» marosimi — 5 daqiqa. «O‘simlik qismlari» topishmoqlari — 7 daqiqa. «Sog‘lom likopcha» o‘yini — 8 daqiqa. Ko‘rgazma va «To‘g‘ri yoki noto‘g‘ri?» — 9 daqiqa. She‘rlar va yakun — 5 daqiqa. Jami: 45 daqiqa atrofida.

O‘QITUVCHI UCHUN ESLATMA

«Sog‘lom likopcha» o‘yinida oziq-ovqat haqida gapirganda bolalarni uyaltirmang: hech kimning uydagi ovqatlanishini muhokama qilmang, gap muvozanat va odat haqida bo‘lsin. Allergiyasi bor bolalar uchun haqiqiy oziq-ovqat o‘rniga kartochka ishlating. Gerbariy uchun noyob yoki Qizil kitobdagi o‘simliklarni uzish qat‘iyan man etiladi — faqat keng tarqalgan yoki tushib qolgan barglardan foydalaning. Musiqa tavsiyasi: ochilishda tantanali, ammo mayin kuy, o‘yinlarda jonli fon, yakunda quvnoq qo‘shiq.

TADBIRNING BORISHI

(Mayin, jonli kuy. Zal chetida o‘simlik maketlari va gerbariy ko‘rgazmasi joylashtirilgan.)

1-boshlovchi: Assalomu alaykum, hurmatli ustozlar, aziz o‘quvchilar!

2-boshlovchi: Bugun maktabimizda biologiya haftaligi boshlanadi. Bizning shiorimiz — «Yashil laboratoriya». Chunki tabiatni tushunish uchun darslikdan tashqariga ham qarash kerak: barg tomiriga, urug‘ unishiga, o‘z nafasimizga.

1-boshlovchi: Haftalikni ochish uchun maktab rahbariyatiga so‘z beramiz.

(Rahbariyat vakili qisqa tabrik so‘zi aytadi.)

1-LAVHA. «HAFTA XARITASI»

2-boshlovchi: Haftamizning har bir kuni kichik bir kashfiyotga bag‘ishlanadi.

1-boshlovchi: Birinchi kun — ochilish va maketlar ko‘rgazmasi.

2-boshlovchi: Ikkinchi kun — «Mikroskop ostida». O‘quvchilar laboratoriyada barg po‘stlog‘i, piyoz pardasi va tomchini kuzatadi.

1-boshlovchi: Uchinchi kun — «Maktab bog‘i va toza havo». Gul va daraxtlar parvarishi, chiqindini saralash.

2-boshlovchi: To‘rtinchi kun — «Sog‘lom tanada — sog‘lom aql». Uyqu, suv ichish, to‘g‘ri ovqatlanish haqida ochiq suhbat.

1-boshlovchi: Beshinchi kun — sinflararo bellashuv va yopilish.

2-LAVHA. «LUPA TOPSHIRIG‘I» MAROSIMI

2-boshlovchi: Kichik an‘ana. 10–11-sinf o‘quvchisi 5–6-sinf vakiliga lupa va kuzatuv daftarini topshiradi.

Katta o‘quvchi: Do‘stim, lupa kichik narsani katta ko‘rsatadi. Bargdagi mayda tomirni ham, hasharotning qanotini ham ko‘rasan. Lekin unutma: kuzatish — zarar bermasdan qarash demakdir. Hech bir tirik mavjudotni qiynama.

Kichik o‘quvchi: Rahmat! Men barglarni, gullarni kuzataman va ko‘rganlarimni shu daftarga yozaman.

(Qarsaklar.)

3-LAVHA. «O‘SIMLIK QISMLARI» TOPISHMOQLARI

1-boshlovchi: Keling, o‘simlikning qismlarini topishmoqlar bilan eslaymiz. Javobni bilgan qo‘lini ko‘taradi.

1-boshlovchi (topishmoq):

Yer ostida yashayman,
Suv va tuzni topaman.
Daraxtni mahkam ushlab,
Shamol kelsa, tutaman.

Zal: Ildiz!

1-boshlovchi (topishmoq):

Quyosh nurin tutaman,
Yashil rangda yonaman.
Havo bilan nafas olib,
Ozuqani tayyorlayman.

Zal: Barg!

1-boshlovchi (topishmoq):

Kichkina bir uychaman,
Ichimda yangi hayot.
Suv va issiq yetganda,
Uyg‘onaman shu zahot.

Zal: Urug‘!

4-LAVHA. «SOG‘LOM LIKOPCHA» O‘YINI

2-boshlovchi: Biologiya — o‘z tanamizni ham bilish. Mana bu stolda oziq-ovqat kartochkalari bor. Ikki jamoa bir daqiqada «kunlik sog‘lom likopcha»ni yig‘adi: sabzavot, meva, don, oqsil va toza suv. Zararli yoki ortiqcha shirin narsalarni chetda qoldiradi.

O‘yin qoidasi: har jamoada ikkitadan o‘quvchi chiqadi, 8 ta kartochkadan 5 ta foydalisini tanlab taxtaga qo‘yadi. So‘ng biologiya o‘qituvchisi tanlovni qisqa izohlaydi: nega sabzavot va suv kerak, nega me‘yordan ortiq shirin gazli ichimlik charchatadi.

5-LAVHA. «TO‘G‘RI YOKI NOTO‘G‘RI?» VA KO‘RGAZMA

1-boshlovchi: Endi zal uchun tezkor sinov. Men biologiya haqida gap aytaman, siz «To‘g‘ri!» yoki «Noto‘g‘ri!» deysiz.

(Gaplar.)

— Qo‘ziqorinlar o‘simlik hisoblanadi. (Noto‘g‘ri. Zamburug‘lar alohida olam — ular xlorofillsiz bo‘lib, fotosintez qilmaydi.)

— Yurak tanada qonni harakatlantiradigan a‘zo. (To‘g‘ri.)

— Ko‘rshapalak qush hisoblanadi. (Noto‘g‘ri. Ko‘rshapalak — uchadigan sutemizuvchi hayvon.)

— O‘simlik ildizi tuproqdan suv va mineral moddalarni oladi. (To‘g‘ri.)

1-boshlovchi: Koʻrgazmamiz mualliflaridan ikki oʻquvchi oʻz ishi haqida qisqa gapiradi.

(2 oʻquvchi hujayra maketi yoki tushgan barglardan yasalgan gerbariy haqida bir daqiqadan gapiradi.)

1-oʻquvchi (sheʻr):

Bizning bogʻda shifobaxsh oʻt bor,
Xalq uning otini bargizub demish.
Chunki oʻsha oʻtni tunlari bedor
Yulduzlar nur bilan sugʻorar emish.

(Asqad Muxtor, «Bizning bogʻda shifobaxsh oʻt bor» sheʻridan)

YAKUN

Biologiya oʻqituvchisi: Aziz oʻquvchilar! Shu hafta davomida bitta oʻsimlikni kuzating, suvni tejang va oʻzingizga gʻamxoʻrlik qiling: erta uxlang, toza suv iching, harakat qiling.

2-boshlovchi: Biologiya haftaligi ochiq! Barchangizga omad!

(Quvnoq qoʻshiq. Ishtirokchilar koʻrgazma oldida surat tushadi.)

TADBIRDAN KEYIN

Laboratoriyada mikroskop kuzatuvini guruhlarga boʻlib oʻtkazing, barcha xohlovchi oʻquvchilar koʻrishiga imkon bering. Hafta oxirida eng yaxshi kuzatuv daftari va maketlarni eʻtirof eting.